

waarmede echter in strijd is. dat de onderdelen zwaar met zwarte banden bezet zijn. Het lijkt mij dus wel gewenst, dat dit exemplaar nog eens wordt vergeleken met in Britse collecties aanwezige Groenlandse Kolganzen, alvorens het definitief als een *flavirostris* te registreren. Bij Kolganzen komen wel eens afwijkende typen voor, getuige NAUMANN'S „Mittelgans", *Anser intermedius*, die als afzonderlijke soort door deze grote ornitholoog werd beschreven, doch vermoedelijk een kruising tussen Riet- en Kolgans is geweest!

Voorshands moet de Groenlandse Kolgans voor het vasteland van Europa als een zeldzame verschijning worden beschouwd. Want behalve de hiervoor genoemde waarnemingen zijn mij alleen enige vondsten uit Noordwest-Duitsland bekend (vide F. GOETHE „Grönländische Blessgänse (*Anser albifrons flavirostris*) in Nordwestdeutschland", Vogelwarte 17, 1954, p. 209). Het zou mij echter niet verwonderen, wanneer na enige jaren van nauwkeurig veldonderzoek van ons Kolganzenbestand zou blijken, dat *flavirostris* als een min of meer regelmatige, doch uiteraard zeldzame wintergast in ons land voorkomt.

Bladkoninkjes tijdens de herfsttrek 1958 in Nederland

door

H. A. W. SMIT en K. H. VOOUS

(Zoölogisch Museum, Amsterdam)

(With summary: Fourth specimen of *Phylloscopus inornatus*, collected in the Netherlands)

Het Zoölogisch Museum te Amsterdam ontving op 4 december 1958 van de heer K. J. G. LAMPERS, 2e gezagvoerder van het lichtschip „Texel", een Bladkoninkje (*Phylloscopus inornatus*), dat in de nacht van 27—28 november 1958 tegen de lichten verongelukt was. In diezelfde nacht verongelukten hier geen andere vogels. Het exemplaar, dat zich thans als balg in het Zoölogisch Museum bevindt, is het vierde Nederlandse museumstuk van deze zeldzame trekvogel uit Siberië. De gegevens zijn als volgt: nr. 14101, ♂, vleugel 55 mm, staart 40.5 mm; gewicht ongeveer 4 gram (mager). Slagenformule: 2 = 8. Snavel: donkerbruin met lichter gekleurde, geelbruine basis van de ondersnavel. Poten: donker hoornbruin. In de herfst van 1958 werd het Bladkoninkje ook vermeld van Den Haag en wel twee exemplaren op 26 oktober en 2 november door Wim TER KEURS en C. A. REGENSBURG DE MOOY (Vogeljaar 6, 1958, p. 86). De beschrijving van deze waarneming boezemt wel vertrouwen in, ofschoon een „lichtgele wenkbrauwstreep" een wel te fel gekleurde karakterisering van de kenmerken van het Bladkoninkje is. In Groot-Britannië werd het Bladkoninkje tijdens de herfsttrek van 1958 driemaal vastgesteld: op 10—12 oktober, 29 oktober en 25 en 27 november (British Birds 51, 1958, p. 529). Van deze data vallen twee ongeveer samen met die van de twee Nederlandse waarnemingen.

Over het Nederlandse exemplaar van 27—28 november moet nog het volgende worden opgemerkt. Het is bleker en grijzer (olijfgrijs) van boven, met meer bleek, beige-grijs getinte wenkbrauwstreep en met smallere geel-witte vleugelbandjes dan de drie andere uit Nederland afkomstige najaars-exemplaren en dan drie exemplaren uit Siberië. Het vertoont bovendien een slagpenformule ($2 = 8$), die volgens C. B. TICEHURST („A systematic review of the genus *Phylloscopus*”, Londen, 1938) veel frequenter voorkomt bij de broedvogels uit Z.-Siberische en andere Midden-Aziatische gebergtebossen (ondersoort *humei*) dan bij die uit de uitgestrekte Siberische taiga-zone (ondersoort *inornatus*). Niettemin vertoont de betreffende Nederlandse vogel niet de kenmerken van de vorm *humei* (crème-kleurige wenkbrauwen en onderzijde), waarvan zeven exemplaren werden vergeleken. Prof. Dr. Hans JOHANSEN (Kopenhagen), aan wie wij de vogel voor vergelijking toezonden, kon, na vergelijking met zeven Siberische exemplaren van *inornatus* en twaalf exemplaren van *humei* evenmin een even olijfgrijs gekleurd exemplaar uit Siberië vaststellen. Het exemplaar van het lichtschip „Texel” staat dus wat zijn bleke en grijze kleuren betreft geheel alleen. Wij kunnen het voorlopig niet anders dan een zeer licht gekleurde, individuele variant van de ondersoort *inornatus* noemen. Het dichtst wordt de bleke Nederlandse vogel nog benaderd door een exemplaar uit het voormalige Natuurhistorisch Instituut Linnaea te Berlijn en thans in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden. Deze vogel zou uit Japan (Nippon = Hondo, verzameld in mei) afkomstig zijn, doch Prof. Dr. E. STRESEMANN (*in litt.*) deelde ons mede, dat er reden bestaat de vindplaatsopgave in twijfel te trekken. De soort wordt niet vermeld in de nieuwe „Handlist of the Japanese Birds” (fourth and revised edition, Tokyo, 1958).

Summary: Fourth specimen of *Phylloscopus inornatus* collected in the Netherlands.

The presence of a specimen of *Phylloscopus inornatus*, found dead on the lightship "Texel" after the night of 27—28 november 1958, is recorded. It is now skin nr. 14101 in the Zoological Museum of Amsterdam and the fourth Dutch museum specimen of this species: ♂, wing 55 mm, tail 40.5 mm; weight ca. 4 gram (weak). Wing-formula: $2 = 8$. The specimen is conspicuous by its pale olive-green upper parts and pale greyish-buff superciliary lines. In its paleness it is not matched by three Dutch and three Siberian specimens of the race *inornatus* examined, nor by seven Siberian specimens kindly compared by Prof. JOHANSEN (Copenhagen). As it neither shows the characters of the race *humei*, it is provisionally considered an extremely pale individual variant of the race *inornatus*.

The specimen approaches most closely a skin from Japan (Nippon-Hondo, apparently collected in May) from the former Natural History Institute Linnaea in Berlin, at present in the State Museum of Natural History at Leiden. This specimen probably is the first one on record of this species in Japan, as the species is lacking in the latest (fourth and revised) edition of "A Handlist of the Japanese Birds" (Tokyo, 1958). However, Prof. Dr. E. STRESEMANN (*in litt.*) informed us that the labels on specimens from the institute Linnaea do not always contain trustworthy data.